

מסכת ראש השנה

1. תקיעות דמעומד דמיושב, ואם מיושב הוי לפני או אחרי הכנסת ס"ת
- a. מסכת ראש השנה טז. –: 'רבי יצחק למה... שטן' עם רש"י
 - b. רי"ף ראש השנה י. –יא. 'אתקין...:
 - c. מסכת פסחים ז: 'זכולי...בלבד'
 - d. מאור על הרי"ף ר"ה י: ד"ה למה
 - e. מסכת ראש השנה כט: משנה, דף ל. 'אמר רבי חייא...'
 - f. מאור על הרי"ף ר"ה יב. ד"ה ואני
 - g. מלחמות ה' על הרי"ף ר"ה יא. 'ונמצא...:
 - h. רמב"ם הלכות שופר ג:י"ב
 - i. אוצר הגאונים ר"ה חלק התשובות לד. ד"ה תשובות, ועוד מנין
 - j. ראב"ן סימן ס"א 'ולמה לא...'
 - k. תוס' ר"ה לג: ד"ה שיעור
2. מי שומע לתקיעות? מהו מצוות שופר?
- a. מסכת ר"ה טז. 'תניא אמר רב יהודה...זכרון תרועה' עם רש"י
 - b. מסכת ר"ה לד: 'תנו רבנן...בשופר' עם רש"י
 - c. מסכת ר"ה כו. משנה, בגמרא 'עולא...דמי' עם רש"י
 - d. ירושלמי סוכה ג:א 'שופר עכו"ם...קולא אסור בהנייה'
 - e. ספר ויקרא כג:כג–כד, ספר במדבר כט:א
 - f. רש"י, רשב"ם, רמב"ן על ויקרא כג:כד
 - g. רמב"ן דרשה לר"ה ד"ה עכשיו בפרש זכרון תרועה (מוסד רב קוק דפים ר"ט–רכא)
 - h. רמב"ם הלכות שופר מצוות עשה א, א:א–ג, הלכות תשובה ג:ג–ד
 - i. רא"ש ר"ה ד:י 'ור"ת...:
 - j. מוסף ראש השנה ברכת שופרות
 - k. פירושי רש"י, אבן עזרא, דר"ק על פסוקים שמופיעים בברכת שופרות
 - l. אבודרהם תפלות ראש השנה, טעמי התקיעות, ד"ה כתב רב סעדיה
3. האם תשובה מוחקת את החטא מהנפש?
- a. מסכת יומא פו: 'אמר רשי לקיש...מיראה'
 - b. מסכת יומא פו: 'ת"ר עבירות...נעשית לו כהיתר'
 - c. רמב"ם הלכות תשובה ב:ח
 - d. מסכת ברכות לד: 'וא"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל הנביאים...ונתרחק ממנו'
 - e. רמב"ם הלכות תשובה ז:ד
 - f. מסכת ר"ה טז: 'וא"ר יצחק ד' דברים...דאהניא ליה' רש"י וגליון הש"ס שם
 - g. ירושלמי תענית ב:א 'אמר רבי אלעזר ג'...ארצם'
 - h. רמב"ם הלכות תשובה ב:ד
4. י"ג מידות של הקב"ה: מנין, פירושן

- a. ספת שמות לג:יח-לד:ט
 b. אונקלוס וטעמי מקרא לשמות לד:ה
 c. רש"י שמות לד:ה-ז
 d. מסכת ר"ה יז: 'רב הונא... כורת ברית' תוס' ד"ה שלש והגה שם
 e. מסכת סנהדרין קיא. 'דתניא כשעלה... לאמר'
 f. מדרש שוחר טוב, מדרש תהילים מזמור צז 'אמר רבי סימון...'
 g. רא"ש ר"ה דף לו: עמוד ראשון 'ויעבור ה' על פניו... להתחיל קל רחום וגו'
 h. קרבן נתנאל שמ ס"ק ג
 i. ספר חסידים סימן ר"נ (מקור חסד אות ג)
 j. מהר"ל נתיבות עולם נתיב התשובה פרק ו ד"ה ויעבור, ולא, ואמר, ומה עד לגמרי.
 k. אבן עזרא שמות לד:ו
 l. מסכת ר"ה יז. 'בית הלל אומרים רב חסד... בהדיהו' עם רש"י
 m. רי"ף ר"ה ד. 'פ"א לגאון... כלפי חסד' ר"ן שם ד: ד"ה וכתב
5. קרקפתא דלא מנח תפילין
- a. מסכת ר"ה יז. 'פושע ישראל בגופן... תפילין' עם רש"י תוס' ד"ה קרקפתא
 b. ספר יראים חלק ב סימן שלט 'ואמרינן בר"ה... בי'
 c. אור זרוע חלק א סימן תקלא 'מכל מקום... בשעה שעוסק בתורה'
 d. רי"ף ראש השנה ד. 'פושעי... מעולם'
 e. רמב"ם הלכות תשובה ג:ה
 f. חידושי הריטב"א ר"ה יז. ד"ה פושעי
6. זכרון כבפנים דמי
- a. מסכת ר"ה כו. משנה וגמרא עליה עד כבפנים דמי' רש"י ותוס' ד"ה כיון
 b. מסכת ברכות כח: 'היה רוכב...'
 c. מסכת ר"ה טז. 'ואמרו לפני... עצמכם לפני'
 d. תוס' ר"ה כו: ד"ה של
 e. ירושלמי סוכה ג:א 'אמר רבי לוי... קטיגורו'
7. האיך ראוי לכוון עיניו ולבו של אדם בשעת תפילה?
- a. מסכת יבמות קה: 'דרבי חייא... הללו' עם רש"י
 b. רמב"ם הלכות תפילה ה:ג-ד
 c. מהרש"א חידושי אגדות יבמות קה:
 d. מהר"ל חידושי אגדות יבמות קה:
 e. מסכת ר"ה כו. משנה וגמרא עליה עד: עם רש"י
8. שופר א' ולא ב' או ג' שופרות
- a. מסכת ר"ה כו. 'אביי... אקרו קרן' עם רש"י, דף כז. משנה עם סוף העמוד
 b. מסכת סוטה יח. תוס' הראשון
 c. רמב"ן דרשה לר"ה דף רכט 'ועכשיו... חשיב כאחד'
 d. מסכת ר"ה כז: 'נתן אפר... לא יצא' רש"י ד"ה אם ותוס' ד"ה אם

- e. תוס' ר"ה כו. ד"ה ולא
- f. ר"ן על רי"ף ר"ה ו: ד"ה גמ', הוסיף
- g. האם דין זה מופיע ברמב"ם?
- h. רא"ש ר"ה ג:ד עד :

9. משמעות כפופין או פשוטין

- a. מסכת ר"ה כו: משנה וגמרא עליה עד :
- b. מסכת יבמות קה: 'דרבי חייא...הללו'
- c. רש"י ר"ה כו: ד"ה כמה דכייף, כמה דפשיט
- d. ירושלמי ר"ה ג:ג עד בתשובה, ג:ד עד בתפילה
- e. רמב"ן פרשה לר"ה פרק ו דף קלא ד"ה ונראין

10. שלימות הקול

- a. מסכת ר"ה כו: משנה וגמרא עליה עד בחצוצרות, דף לג: משנה עד אחת, דף כז. 'ושתי...בשופר'
- b. ירושלמי ר"ה ג:ג 'אמר רבי יוסה...: ' די 'עד לה ראש', ירושלמי מגילה ב:ב 'רבי יוסה בעי...שניהן'
- c. רמב"ם הלכות שופר ג:ד
- d. חידושי הרמב"ן ר"ה כו. ד"ה הא דתנן תקע, וזה
- e. חידושי הרשב"א ר"ה כו. ד"ה תקע
- f. חידושי הריטב"א ר"ה כו. ד"ה אפסוקי
- g. ר"ן על הרי"ף ר"ה יא: ד"ה ולפיכך, ותמהני
- h. שו"ע או"ח סימן תקפז:ג, סימן תקפח:ד, סימן תקצ:ה-ו

11. שופרות או חצוצרות בתענית?

- a. מסכת ר"ה כו: משנה וגמרא עליה עד בחצוצרות, דף כז. 'ובתענית...בעלמא לא' עם רש"י
- b. ספר במדבר י:ט עם ספרי שם
- c. רמב"ם הלכות תעניות א:א-ד והגהות מיימונית שם
- d. שיעורים לזכר אבי מרי ז"ל חלק ב דפים סו-סז ד"ה ונראה
- e. מסכת תענית יב: המשנה עד החנויות, דף יד. 'מה...אבל בעננו לא' עם רש"י
- f. ירושלמי ר"ה ג:ד "קומי...בגבולין"
- g. המאור על הרי"ף ר"ה ו. ד"ה תנ"ה, ראב"ד ומלחמות ה' שם
- h. חידושי הרשב"א ר"ה כו. ד"ה תניא
- i. (חידושי הרמב"ן תענית ד"ה אבל, עוד, ראיתי, דרשה לר"ה דף רלב-רלד)

12. פסול נקב בשופר ופסולים הדומים לו

- a. מסכת ר"ה כז.-: משנה וגמרא עליה עד קמ"ל עם רש"י ותוס'
- b. ראב"ה חלק א סימן קע"ב
- c. רמב"ן דרשה לר"ה דפים רלה-רלז ד"ה ועוד
- d. חידושי הרמב"ן ר"ה כז.-:
- e. רי"ף ר"ה ו:ז. משנה וגמרא עליה עם מאור ומלחמות ה'
- f. חידושי הרשב"א ר"ה כז. ד"ה נקב

13. כוונה במצות אכילת מצה

- a. מסכת ר"ח כח. –: 'שלחו ליה... אין צריכות כוונה' עם רש"י, ר"ח שם 'שלחו ליה... כוונה'
- b. דקדוקי סופרים על הגמרא לעיל
- c. רמב"ם הלכות חמץ ומצה ו:ג עם מ"מ
- d. רמב"ם הלכות שופר ב:ד
- e. ר"ן על הרי"ף ר"ה ז: ד"ה גרסינן
- f. בית יוסף או"ח סימן תע"ה ד"ה והרמב"ם פסק
- g. שו"ע או"ח סימן תעה:ד
- h. מסכת פסחים קטז. –: 'מתני' רבן גמליאל... חייהם'
- i. מהרש"א חידושי אגדות פסחים קטז: ד"ה כל
- j. מלחמות ה' על רי"ף ברכות ב: 'ושנינו כיוצא בו... ומרור'
- k. רמב"ם הלכות חמץ ומצה ז:א,ה

14. מצות שופר: תקיעה או שמיעה?

- a. ירושלמי סוכה ג:א 'שופר על ע"ז... יש קול אסור בהנייה'
- b. רמב"ם הלכות שופר כותרת מצוה א, א:א, א:ג עם ראב"ד
- c. מסכת ר"ה כט. 'גמ'... משוחררים'
- d. רמב"ם הלכות שופר ב:א עם מגיד משנה
- e. רמב"ם הלכות שופר ג:י
- f. רא"ש ר"ה ד:י 'ור"ת...'
- g. מסכת ר"ה כח: 'נתכוון שומע... שומע ומשמיע'
- h. מסכת ר"ה כט. משנה
- i. ספר במדבר כט:א, ספר ויקרא כג:כד
- j. דרשת הרמב"ן לר"ה הוצאת שוועל דף רכו 'ועכשיו נפרש... שהיא בשופר'
- k. חידושי הרמב"ן פסחים ז. ד"ה ובתקיעות
- l. ראב"ן סימן לה 'ומה שמברכין לשמוע... בקול שופר'
- m. מנחת חינוך מצוה תה אות א
- n. כפות תמרים יום תרועה ר"ה כט. ד"ה חש"ו

15. פסול גזל ומעילה בשופר

- a. מסכת ר"ח כח. 'אמר רב יהודה... ע"ז לא יתקע ואם תקע יצא' עם רש"י
- b. ירושלמי סוכה ג:א 'שופר של ע"ז... קול אסור בהנייה'
- c. רמב"ם הלכות שופר א:ג וראב"ד שם
- d. חידושי הריטב"א ר"ה כח. ד"ה והא, ואם תקע יצא מ"ט, ולענין
- e. חידושי הר"ן ר"ח כח. ד"ה שלמים
- f. חידושי הגר"ח הלוי הלכות שופר עם הוספה
- g. תוס' קידושין מג. ד"ה שלא

16. בל תוסיף בשופר

- a. מסכת ר"ה טז. 'ואמר רבי יצחק למה... השטן' עם רש"י

- b. מסכת ר"ה כח: 'אמר ליה אביי... בעי כוונה' אלא אמר רבא... בזמנו בעי כוונה'
 - c. תוס' ר"ה טז: ד"ה תוקעים
 - d. רמב"ם הלכות ממרים ב:ט וראב"ד שם
 - e. חידושי הרשב"א ר"ה טז. ד"ה למה
 - f. פני יהושע ר"ה טז: ד"ה בתוס' ד"ה ותוקעין
 - g. טורי אבן ר"ה טז. ד"ה ותוקעין
 - h. תוס' רי"ד מהדורא קמא ע"ז ג. ד"ה לומר
17. תקיעת שופר בר"ה שחל בשבת

- a. מסכת ר"ה כט:—ל. משנה וגמרא עליה עם רש"י
 - b. רי"ף ר"ה ח. משנה וגמרא עליה, מאור שם עד נמצאים בהלכות, ר"ן ד"ג נראה
 - c. רא"ש ר"ה ד:א עד דמגילה
 - d. רמב"ם הלכות שופר ב:ו—ט
 - e. ירושלמי ר"ה ד:א עד קריבין
18. יחס פסוקים יום תרועה וזכרון תרועה

- a. ספר במדבר כט:א, ספר ויקרא כג:כג—כד עם רש"י, רשב"ם, רמב"ן
- b. מסכת ר"ה כט: משנה וגמרא עליה עד דמגילה' עם רש"י
- c. רש"י ר"ה כט: ד"ה זכרון
- d. ירושלמי ר"ה ד:א עד קריבין

19. האם יש איסור דרבנן לתקוע שופר בר"ה שלא לשם מצווה?

- a. מסכת ביצה לו: משנה, בגמרא 'ולא מטפיחין... שיר'
- b. תוס' ביצה ל. ד"ה תנן
- c. רמב"ם הלכות שבת כג:ד
- d. מסכת ר"ה כט: משנה, דף כט:—ל. 'אמר לו... ב"ד לא' עם רש"י ותוס' ד"ה ביבנה
- e. רא"ש ר"ה ד:יא עד דרבנן
- f. שו"ע או"ח סימן תקצו:א, ט"ז ס"ק ב, מ"ב ס"ק ג

20. בית דין שמקדשין את החודש לתקיעה בשבת של ר"ה

- a. אגרות הגרי"ד הלכות שופר ב:י

21. השוואה בין שופר על ר"ה ושופר של יו"כ יובל

- a. מסכת ר"ה ל. 'איכא דמתני'... תיקו' עם רש"י
- b. חידושי הריטב"א ר"ה כט: ד"ה אמר רב הונא, ואשמעתין
- c. רמב"ם הלכות שמיטה י:י—יב
- d. רמב"ם הלכות שופר ב:ח—ט
- e. כותרת לרמב"ם הלכות שופר מצווה א
- f. כותרת לרמב"ם הלכות שמיטה מצווה ב

22. הגדרות בסביבות ירושלים: השוואה לסביבות כרך

- a. מסכת ר"ה כט: משנה
- b. מסכת ר"ה ל. 'ועוד... נהרא'

c. מסכת מגילה ג: גופא...בנחל'

d. מסכת ביצה לו: משנה

23. מלכיות, זכרונות, ושופרות

a. מסכת ר"ה לב.-: משנה עד משנה בדף לב:

b. ברכות מלכיות, זכרונות, שופרות בסידור

c. רבינו נסים על הרי"ף ר"ה ח: ד"ה מתני', דף ט. ד"ה גרס', ומיהו, מתחיל, כתב

d. חידושי הריטב"א ר"ה לב. ד"ה מתני' אין

e. רא"ש ר"ה ד:ג ויש מרננים...חדשיכם יצא'

f. ראבי"ה ר"ה סימן תקל"ו ד"ה קיימא

g. ספר ברוך שאמר פרק לר"ה ד"ה ובדברי קדשיך

h. רמב"ם הלכות שופר ג:ט

i. טורי אבן ר"ה לב: ד"ה ע"ב, כתיב, זכרון

24. מעמדו של מלכיות, זכרונות, ושופרות בתפילת ר"ה

a. ירושלמי סוף מסכת ר"ה ירבן גמליאל אומר...

b. המאור על הרי"ף ר"ה יא. 'ואל תתמה... מלחמות ה' שם יב.-: 'ומה שנהגו...

c. חידושי הריטב"א ר"ה לה. ד"ה ירושלמי

d. מסכת ברכות כח: 'הני...אלים' דף כט. 'הני שבע...

e. ראש השנה לב: מתני העובר

f. מסכת עירובין מ.-: 'אמר רבה...ולכאן' 'מיתבי...:

g. המאור על הרי"ף ר"ה יב. עד 'ואין לשנות'

h. מסכת ר"ה לד: 'תקיעות וברכות...:

i. ירושלמי ר"ה ד:ו 'רבי אבהו... שבועות א:ד 'רבי יעקב...כללן'

j. מלחמות ה' ר"ה יב. 'ועוד שאמרו...הקשו ויאמרו י"א

k. אוצר גאונים ר"ה תשובות סימן קכז ד"ה מעולם

25. יחס הברכות ותקיעות

a. מסכת ר"ה לב. 'זמנין שאומרים מלכיות...מלכיות עמהן'

b. ספר ויקרא כג:כד, רש"י, רמב"ן

c. מסכת ר"ה לג: משנה עד פעמים' עם רש"י, דף לד: 'מי...ספק' עם רש"י

d. מסכת ר"ה לד: 'תנו רבנן...: עם רש"י, תוס' ר"ה לג: ד"ה שיעור, ר"ה ר"ה לד:

e. רמב"ם הלכות שופר ג:ז,ח,יב,יג עם ראב"ד

f. מאור על הרי"ף ר"ה יב. עד במנחה, מלחמות ה' שם 'ועוד שאמרו...שתוקעין'

g. מאור על הרי"ף ר"ה י: 'ואין...: מלחמות ה' יא. 'ואני...:

h. ראב"ן סימן ס"א 'ואם ראמר נתקע...רבי אבהו' (דף נג:)

26. רשימת דברי רש"י יחס מלכיות, זכרונות, שופרות לתקיעות

a. ספר ויקרא כג:כד עם רש"י ורמב"ן

b. רש"י ר"ה לג: ד"ה מתני' (השוה לדרשת רמב"ן לר"ה תחילת פרק ח)

c. רש"י ר"ה לג: ד"ה תוקע

- d. רש"י ר"ה לד: ד"ה תקיעות
- e. תוס' ר"ה לג: ד"ה שיעור
- f. רש"י ר"ה כז. ד"ה ומשך
- g. רש"י ר"ה כח. ד"ה תקע בראשונה, משך בשנייה
- h. רש"י ר"ה לג: ד"ה משן בשנייה
- i. רש"י ר"ה לד. ד"ה מנין לשלש
- j. רש"י סוכה נד. ד"ה תשע
- k. ראב"ן סימן ס"א וכלל...מי'
- l. מסכת ר"ה לב. משנה ראשונה וגמרא עליה עד אשתנ"י עם רש"י
- m. רש"י ר"ה כט: ד"ה גמ' זכרון

27. שיעור תקיעה

- a. מסכת ר"ה לג: משנה 'שיעור...תרועות' גמ'...: עם רש"י, תוס' ד"ה שיעור
- b. רמב"ם פירוש המשנה ר"ה ד:ט
- c. רמב"ם הלכות שופר ג:ד עם ראב"ד
- d. חידושי הרמב"ן ר"ה לג: ד"ה תנא, והוי

28. הגדרת תרועה בתורה

- a. מסכת ר"ה לג: משנה 'שיעור תרועה...יבבות' עם רש"י, בגמרא 'שיעור תרועה...יליל' עם רש"י, דף לד. 'אתקין...':
- b. רמב"ם הלכות שופר ג:ב-ג
- c. אוצר גאונים ר"ה חלק תשובות לד. ד"ה תשובות, ועוד מקודם, תשובה, כבר
- d. ר"ח ר"ה לג:—לד. 'תנא דידן...ולא נשאר בדבר ספק'

29. אופי שברים אופי תרועה

- a. מסכת ר"ה לג: 'שיעור תרועה...יבבות' עם רש"י, ר"ח 'פירוש...יותר מג' יבבות'
- b. תוס' שם ד"ה שיעור
- c. מרדכי ר"ה סימן תש"כ
- d. ראב"ן סימן ס"א עד 'כדין עשו', לד אות ז
- e. שו"ע או"ח סימן תקצ:ג עם מ"ב ס"ק יא, יד
- f. חידושי הרמב"ן ר"ה לד. ד"ה ד"ה והאי, דרשה לר"ה דף קסד ד"ה וכתב

30. יחיד שלא בירך חברו אינו יכול לברך עליו

- a. מסכת ר"ה לד: 'ויחיד שלא תקע...עליו'
- b. מסכת ברכות מה: 'אמר אביי...'
- c. ירושלמי ברכות ג:ג 'תני...עצמו'
- d. ר"ן על הרי"ף ר"ה יא: ד"ה יחיד
- e. מאירי ר"ה לד. ד"ה יחיד
- f. טור או"ח סימן תקצד
- g. מסכת ר"ה לד: 'ומצוה...שמברכין, רש"י ד"ה דהא, ר"ח לה. 'כיצד...ספק'
- h. רמב"ם הלכות שופר ג:יג

31. מי שבירך ואחר כך נתמנה לו השופר: מה ההו"א?

- a. מסכת ר"ה לג: משנה 'מי...פעמים' עם רש"י
- b. טורי אבן ר"ה לג: ד"ה מי
- c. יום תרועה ר"ה לד: ד"ה גמרא

32. מצות שופר מן התורה

- a. מסכת ר"ה לג:—לד. 'תנו רבנן...רחמנא שופר' עם רש"י
- b. תוס' שם ד"ה נעבריה, שיעור

33. שברים תרועה בנישימה אחת

- a. מסכת סוכה נג: 'מתני'...כמקדש' גמ'...ותרועה לחוד' עם רש"י, 'כמאן אזלא...: עם רש"י
- b. ראבי"ה חלק ב ר"ה סימן תקמ"ב 'ראיתי...ככה'
- c. חידושי הרמב"ן ר"ה לד. ד"ה ומסתברא. ושוב
- d. שו"ע או"ח סימן תקצ:ד עם מ"ב

34. הפסק בתקיעות ובמצוות אחרות

- a. מסכת ר"ה לד:—: 'אתקין רבי אבהו...חוזר לראש' עם רש"י ור"ח
- b. מסכת סוכה נג: 'מתני'...במקדש' גמרא...ותרועה לחוד' עם רש"י 'כמאן אזלא...' רש"י
- c. מסכת ברכות כב:—כג. 'תנו רבנן היה עומד בתפילה...הוא ותפלתו תפילה' דף כד: 'אמר רב הונא אמר רבי יוחנן...הכי קאמר...לראש'
- d. מסכת מגילה יח:—: 'תנו רבנן קראה...ליחידאה'
- e. ירושלמי ברכות ב:א 'רבי מני...הסדר' עם כל מפרשים, יפה עיניים ר"ה לד: ד"ה הא
- f. תוס' סוכה נד. ד"ה מהו, תוס' ברכות כב: ד"ה אלא, תוס' ר"ה לד: ד"ה לדידי, תוס' ר"ה לג: ד"ה שיעור, שו"ת ספר הישר לר"ת סימן סח:ה, יום תרועה ר"ה לד: ד"ה תוספות, עוד
- g. ר"ף ר"ה יא: 'גמרא...: רמב"ם הלכות שופר ג:ו, הלכות תפילה ד:ג, י"ף ברכות יד. 'היה עומד בתפילה...כולה חוזר לראש'
- h. טורי אבן ר"ה קטע אחרון, חידושי הריטב"א ר"ה לד. ד"ה אמר, בגמרא, שמעינן, ואמרו
- i. ראב"ן סימן סא עד כדין החזירוהו לראש 'מיהו...הראשונים בכך' 'כלומר...ה"נ...הראשונים' יעוד דשבר...למעלה' שו"ע או"ח סימן תקצ:ז—ט
- j. חידושי הרמב"ן ר"ה לד. ד"ה הא דאקשינן, דרשה לר"ה דף קנה
- k. אור זרוע חלק א הלכות ר"ה סימן רסט

35. מי שתקע ומצא חזן

- a. מסכת ר"ה לג: 'מי...פעמים' עם רש"י
- b. מלחמות ה' ר"ה יא. ד"ה ועוד
- c. ספר השיר לר"ת שו"ת סז:ה
- d. ספר הישר לר"ת סימן סח:ה
- e. שפת אמת ר"ה לד: ד"ה שם בגמ' ל"א

36. תקיעות בתפילת לחש, ועל ידי יחיד

- a. מסכת ר"ה לד: 'מי...סדר ברכות' עם רש"י, דף כו: משנה דף כז. 'רב פפא...'
- b. ר"ח ר"ה לה. 'רב פפא...ולא על סדר ברכות'

- c. תוס' ר"ה לג: ד"ה שיעור
- d. ראב"ן ר"ה דף קעז: בסוף ד"ה יחיד
- e. רי"ף ר"ה יא: 'מתני'...לא על סדר ברכות', ר"ן ד"ה לא, שומען
- f. רמב"ם הלכות שופר ג:ז, יב
- g. רא"ש ר"ה ד:יד 'מתני'...ולא על סדר ברכות;
- h. בית יוסף או"ח סוף סימן תקצב ד"ה כתב הכל בו
- i. שו"ת רדב"ז חלק א סימן שמז
- j. שו"ע או"ח סימן תקצב:ב, מ"ב ס"ק ו, שערי תשובה שם
- k. אבני נזר או"ח סימן תמו אותיות י"א-ט"ו, סימן תמה
- l. רי"ף ר"ה יב. משנה וגמרא עליה עד בקי. ר"ן שם ד"ה לדבריכם

37. פירוש הברייתא טעם אומרים מלכיות זכרונות, שופרות

- a. מסכת ר"ה טז. 'ואמרו לפני בראש...שופר'
- b. מסכת ר"ה לד: 'תקיעות וברכות...'
- c. תוספתא ר"ה א:יא 'אמרו לפני מלכיות...'
- d. חידושי הריטב"א ר"ה טז: ד"ה ובמה
- e. מלחמות ה' ר"ה י: 'אלא שברכות נעיקרן...בשופר'
- f. שו"ת ספר הישר לר"ת סימן סז:ה, סח:ה
- g. בה"ג הלכות ר"ה קטע ראשון
- h. מסכת ר"ה טז. 'ואמרו לפני בראש...עצמכם לפני עם רש"י ויקרא כג:כד

38. כשמ ששליח ציבור חייב כך כל יחיד ויחיד חייב

- a. מסכת ר"ה לג: 'כשם... דף לד:—לה. 'כשם... עם רש"י תוס' ד"ה כך, מרדכי סימן תשכא
- b. רי"ף ר"ה יב. משנה וגמרא עליה עד סוף, ר"ן על הרי"פ שם
- c. רמב"ם הלכות תפילה ח:ט-י, הגהות מיימונית שם
- d. חידושי הריטב"א ר"ה לד: ד"ה ר"ג
- e. ערוך לנר ר"ה קטע אחרון
- f. שיערים לזכר אבי מרי ז"ל חלק ב דף צ"ה
- g. רי"ף ר"ה יב. מאי שנא...
- h. אוצר גאונים תשובות סימן קכה—קכו

39. ספק תקיעות וואדי ברכות

- a. מסכת ר"ה לד: 'ומצוה... עם רש"י, ר"ח 'ומצוה...שהיא מצוה מן התורה'
- b. רמב"ם הלכות שופר ג:יג
- c. חידושי הריטב"א ר"ה לד: שתי
- d. ערוך לנר ר"ה לד: ד"ה שמ והא ספק
- e. חיי אדם סימן קלט:י
- f. שו"ע או"ח סימן תקצה מ"ב ס"ק א

40. האם סדר ברכות מלכיות, זכרונות, שופרות מעכב

- a. מסכת ר"ה לד: 'תנו רבנן... עם רש"י

- b. חידושי הרשב"א ר"ה לד: ד"ה ברכות
- c. ר"ן על רי"ף ר"ה יא: ד"ה תנו
- d. ספר העיטור חלק ב הל' ר"ה דף 204 יתנו רבנן תקיעות... יצא'
- e. הלכות גדולות הלכות ר"ה קטע ראשון 'אמ כן... בשופר וגו'

41. למה שליה ציבור אינו יוצא את הבקין?

- a. מסכת ר"ה לג: משנה 'כשם... דף לד: 'כשם... את הבקין'
- b. חידושי הריב"א ר"ה לד: ד"ה ר"ג
- c. ירושלמי ברכות ג:ג 'תני... עצמו'
- d. מאירי ר"ה כט. ד"ה ברכות

42. כיון שומאר ובתורתכ כתוב לאמר שוב לא צריך

- a. מסכת ר"ה לב. משנה שנייה
- b. מסכת ר"ה לה. 'דתניא... שוב אינו צריך' עם רש"י ותוס'
- c. רמב"ם סוף ספר אהבה, תפילות כל השנה, לפני נסוח הווידוי,
- d. רמב"ם הלכות שופר ג:ח
- e. מסכת תענית כח: 'דאמר רבי יוחנן...: רש"י שם
- f. מסכת ברכות יד: 'והא אמר רב כהנא...גומר'
- g. חידושי רמב"ן ר"ה לה. ד"ה מאי

43. סידור התפילה

- a. מסכת ר"ה לד: 'תנאי אמרו... תפילתו'
- b. מסכת ר"ה לה. 'אמר ר"א... דמי' עם רש"י
- c. רמב"ם הלכות תפילה ד:א, טו-יט
- d. טור או"ח סימן ק, בית יוסף ד"ה כתב, דרכי משה אות א
- e. שו"ע או"ח סימן ק, ט"ז 'מכל מקום נראה...

44. תפילה כל יום דאורייתא או דרבנן?

- a. ספר שמות כג:כה, ספר דברים יא:יג, מסכת תענית ב, 'דתניא לאהבה... תפילה'
- b. מסכת ר"ה לה. 'אמר ר"א... דמי'
- c. מסכת שבת יא. 'דתניא חברים... חידושי הריטב"א ר"ה לה. ד"ה רבי אלעזר
- d. רמב"ם הלכות תפילה כותרת, א:א-ג
- e. רמב"ם ספר המצוות מצוה ה, השגת הרמב"ן שם
- f. רמב"ם הלכות תפילה ו:ח

45.